

ਚੋਣਵੇਂ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਦਾਇਰਾ'

ਇਹ ਹੈ ਕਿਤਾਬ, ਜੋ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵਾਸਤੇ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ (ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ) ਇਕ ਜਿਲਦ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੀਤ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ, ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਅਵਾਮੀ ਜਲਸਿਆਂ ਵਿਚ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੋਰੀਓਗਰਾਫੀਆਂ ਡੀਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੁਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਵਾਮੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਲਹਿਰ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। 168 ਸਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਚੋਣਵਾਂ ਗੀਤ ਲਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਹੋਵੇ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਮੁੱਲ ਪਾਵੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਤੇਗਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਨੀ ਬਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਸਿਕ ਸਰਕਾਰ ਬਾਬੋ ਫੌਜਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਾਰੀਆ ਨੀ

ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨਵੀਂ ਬਹਾਰ
(ਭੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ)

ਭਾਈਆਂ ਬਾਝ ਨਾ ਮਜਲਸਾਂ ਸੋਹਦੀਆਂ ਨੀ
(ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ)

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਰੱਖਣਾ ਯਾਦ ਸਾਨੂੰ
ਕਿਤੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾ ਜਾਣਾ
(ਗਦਰ ਦੀ ਗੂੰਜ)

ਹੱਥਾਂ ਬਾਝ ਕਰਾਰਿਆਂ ਯਾਰੇ
ਦੁਬਮਣਾ ਹੋਵੇ ਮਿੱਤ ਨਹੀਂ
(ਗਦਰ ਦੀ ਗੂੰਜ)

ਬਣੀ ਸਿਰ ਬੇਰਾਂ ਦੇ ਕੀ ਜਾਣਾ ਭੱਜ ਕੇ
(ਗਦਰ ਦੀ ਗੂੰਜ)

ਤੁਸੀਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਵੀਰੋ ਖਾਨਾਂ ਜੰਗੀਆਂ
ਖਾ ਲਿਆ ਮੁਲਕ ਲੁੱਟ ਕੇ ਫਰੰਗੀਆਂ
(ਗਦਰ ਦੀ ਗੂੰਜ)

ਦਿਲੋਂ-ਦਿਲੀ ਸਾਰੇ ਸਵਰਾਜ ਮੰਗਦੇ
ਮਰਨੇ ਦੀ ਵਾਰੀ ਕੋਲ ਦੀ ਨਾ ਲੰਘਦੇ
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀਸ ਦੁਬਮਣਾਂ ਦੇ ਵੱਢ ਧਰਦੇ
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਆਬਾਦ ਕਰਦੇ
(ਗਦਰ ਦੀ ਗੂੰਜ)

ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਪੈਰੀ
ਝਾਜਰਾਂ ਨਾ ਪਾ, ਮਗਰ
ਵੇਚ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ
ਪੈਰੀ ਝਾਜਰਾਂ ਪਾਇਆ ਨਾ ਕਰ
(ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ)

ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਵਾਰਸ ਬਾਹ ਨੂੰ
ਕਿਤੇ ਕਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬੋਲ
(ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪੀਤਮ)

ਸਹੁੰ ਗਾਦਰੀ ਅਮਰ ਬਹੀਦਾਂ ਦੀ
(ਅਮੋਲਕ)

ਸਾਰੇ ਜਹਾਂ ਸੇ ਅੱਡਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਂ ਹਮਾਰਾ
(ਡਾ. ਇਕਬਾਲ)

ਲੜੀ ਚੱਲ ਨੇਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿੱਤਰਾ
ਇਕ ਦੋਵਾ ਖੁੱਝੇ ਦੂਜਾ ਬਾਲ ਮਿੱਤਰਾ
(ਇੰਦਰਜੀਤ ਹਸਨਪੁਰੀ)

ਪੱਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟਾ ਪੱਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਉਦੇ
ਅੱਜ ਤੇਰੀ ਬਿੰਦਗੀ ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸੁਆਲ ਉਦੇ
(ਸੁਖਪਾਲ)

ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਫੁਲ ਚੁੱਕ ਲੈਣੇ
ਅਸੀਂ ਅੰਗਿਆਰ ਚੁਕਾਂਗੇ
ਸਮੇਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਚੁੱਕੇ
ਅਸੀਂ ਤਲਵਾਰ ਚੁਕਾਂਗੇ
(ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅਮ੍ਰਿਤ)

ਨਹੀਂ ਜੇ ਬੋਕ ਮੱਚਣ ਦਾ
ਤਾਂ ਅੱਗ ਤੋਂ ਫਾਸਲਾ ਰੱਖੀ
ਨਾ ਬਲਦੇ ਸੁਰਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ
ਆਪਣਾ ਰਾਬਤਾ ਰੱਖੀ
(ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅਮ੍ਰਿਤ)

ਬੜਮ ਨੂੰ ਬੜਮ ਲਿਖੋ
ਮਾਮਖਾ ਕੰਵਲ ਨਾ ਲਿਖੋ
ਸਿਤਮ ਹਟਾਓ ਸਿਤਮ ਤੇ
ਨਿਰੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਨਾ ਲਿਖੋ
ਇਹ ਕੀ ਹੁਨਰ ਹੈ ਭਲਾ
ਕੀ ਕਲਾ ਕਹੇ ਜਿਹੜੀ
ਹੁਸਨ ਨੂੰ ਹਸਨ ਲਿਖੋ
ਕਤਲ ਨੂੰ ਕਤਲ ਨਾ ਲਿਖੋ
(ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ)

ਛੱਟਾ ਚਾਨਣਾ ਦਾ ਦਈ ਜਾਣਾ
(ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿਲ)

ਵੱਧ ਸੁਬਰ ਕੜੀ ਤੋ ਆਏਗੀ
(ਸਾਹਿਰ ਲੁਧਿਆਣਵੀ)

ਦੇਬ ਪਿਆਰਾ ਸਾਨੂੰ ਬਿੰਦਗੀ ਪਿਆਰੀ ਨਾਲੋਂ
ਦੇਬ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਇਹਦੇ ਲੋਕ ਹਾਣੀਆਂ
(ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ)

ਕਾਲਿਆ ਹਰਨਾ, ਬਾਗੀ ਚਰਨਾ
ਤੇਰਾ ਕੱਲਰ ਲਿਬਕਾਂ ਮਾਰੇ.....
ਨੀਲੇ ਅੰਬਰ ਵਿਚ ਉਡਦੀ ਘੁੰਗੀ
ਵਾਜ ਅਮਨ ਨੂੰ ਮਾਰੇ
(ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ)

ਸਾਨੂੰ ਘੁਰ ਘੁਰ ਵੇਖਦੇ ਹਨੇਰੇ
ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਹੱਕ ਮੰਗਿਆ
ਪੈਰ ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਵੇਖਦੇ ਬਨੇਰੇ
ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਹੱਕ ਮੰਗਿਆ
(ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ)

ਅਸੀਂ ਤੁਰੇ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ
ਸਾਡਾ ਸਾਥ ਰਿਹਾ ਛੱਲਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ
(ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ)

ਤੈਨੂੰ ਹਾਸਿਆਂ ਦੇ ਬੜਮ ਵਿਖਾਵਾਂ
ਜੇ ਸਾਡੀ ਗਲੀ ਆਵੇਂ ਮਿਤਰਾ
(ਕਬਜ਼ੀਰ ਕਾਦਰ)

ਹਰ ਮੌੜ ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ, ਹਰ ਪੈਰ ਤੇ ਹਨੇਰਾ
ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਚੁਕੇ ਨਾ, ਸਾਡਾ ਵੀ ਦੇਖ ਜੇਰਾ
(ਜਗਤਾਰ)

ਓ ਯਾਰੋ, ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁਲਣੀ
ਉਹਨਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਪਿਆਰੀ
(ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ)

ਸੜਕ 'ਤੇ ਰੋੜੀ ਕੁੱਟ ਰਹੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ
(ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਤਵਾਲਾ)

ਕਾਹਨੂੰ ਬਾਲਦੈਂ ਬਨੇਰਿਆਂ 'ਤੇ ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ
ਲੰਘ ਜਾਣ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਹਵਾਵਾਂ ਤੱਤੀਆਂ
(ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ)

ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪੀਰ ਪਰਬਤ ਸੀ
ਪਿਘਲਨੀ ਚਾਹੀਏ
ਇਸ ਗਿਆਲਯ ਸੇ ਕੋਈ
ਗੰਗਾ ਨਿਕਲਨੀ ਚਾਹੀਏ
(ਦੁਸ਼ਿਅੰਤ ਕੁਮਾਰ)

ਬਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ 'ਚ ਰੁਖੇ ਹੋਏ
ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਦੁਆ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ
(ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਵਾਰਾ)

ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਕਮਾਈਆਂ ਹਾਰੇ ਕੇ
ਜੱਟ ਤੇ ਜੱਟੀ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ (ਧਰਮ ਕੰਮੇਆਣਾ)

—ਓ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬੰਦਿਓ ਪੂਜੇ
ਉਹਨਾਂ ਨੇਕ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ
—ਮੈਂ ਵਤਨ ਦਾ ਬਹੀਦ ਹਾਂ
ਮੇਰੀ ਯਾਦ ਭੁਲਾ ਦੇਣੀ.....
—ਏਥੋਂ ਉੜ ਜਾਹ ਭੋਲਿਆ ਪੰਛੀਆਂ....
(ਨੰਦ ਨਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ)

ਪੈਰਾਂ ਦੀਏ ਮਿੱਟੀਏ, ਪਹਾੜ ਬਣ ਜਾਈਂ
(ਪਾਸ)

ਹਮ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਸੇ
ਜਬ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਮਾਰਗੋਗੇ
ਇਕ ਖੇਤ ਨਹੀਂ ਇਕ ਦੇਬ ਨਹੀਂ
ਹਮ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਮਾਰਗੋਗੇ
(ਫੈਜ ਅਹਿਮਦ ਫੈਜ)

ਸੋਹਣਿਆ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ
ਦੇਬ ਪੰਜਾਬ ਨੀ ਸਈਓ
(ਫਿਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸਰਫ)

ਤੇਰਾ ਇਕ ਦਿਲ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋ ?
(ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ)

ਧੀਆਂ ਕਿਉਂ ਜੰਮੀਆਂ
(ਲੋਕ ਗੀਤ)

ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸੁਗਾਤ ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ ਗ਼ਦਰੀ
ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੋਟ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ।
ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।